

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
2 september 2025

Ons kenmerk
PZH-2025-879317340
DOS-2019-0005750

Bijlagen
0

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Proces tot aan PS-behandeling SANE-vervolguitwerking en daarna

Geachte Statenleden,

Op 11 juni jl. heeft u ingestemd met het verder uitwerken van de Samenhangende Aanpak Economie en Natuurherstel (SANE). Met SANE verkent de provincie een aantal maatregelen die er mede aan bij kunnen dragen dat Zuid-Holland van het stikstofslot gaat.

De behandeling van de SANE-vervolguitwerking in de commissie Landelijk Gebied is voorzien voor 26 november. Op 29 januari ligt ze voor in de Provinciale Statenvergadering. Gedeputeerde Staten informeren u met deze brief graag over wat u kunt verwachten in aanloop naar de behandeling van de SANE-vervolguitwerking en wat daarna.

Uitgangspuntendocument.

Bij de behandeling van SANE is amendement 896 aangenomen, waarin randvoorwaarden en uitgangspunten zijn meegegeven voor de verdere uitwerking van SANE. Op basis hiervan is een voorlopig uitgangspuntendocument (kenmerk: PZH-2025-876889101) opgesteld voor de uitwerking van de maatregelen. Dit vormt een inhoudelijk toetsingskader voor de beoordeling van de maatregelen en is bedoeld als hulpmiddel voor Gedeputeerde Staten bij het maken van keuzes op het maatregelenpakket. Het dient ook als handreiking voor het goede en transparante gesprek. Op 24 september staat er (voorlopig) een technische sessie gepland (kenmerk: PZH-2025-877272430) ter voorbereiding op de behandeling van het document in de commissie Landelijk gebied op 8 oktober.

Behandeling SANE-vervolguitwerking

De vervolguitwerking van SANE bestaat uit vier kerndelen.

- *De voortgang op de uitwerking van de maatregelssporen.* Dat betreft de verdere uitwerking van de volgende 4 maatregelssporen:
 1. Het emissieplafond ammoniak melkveehouderij;
 2. Maatregelen voor drukfactoren nabij N2000-gebieden met waar nuttig en noodzakelijk overgangszones;
 3. Het strategisch grondbeleid;
 4. Beleid voor natuurlijke stoppers.

De behandeling richt zich op (eventuele) inhoudelijke vervolgstappen op de maatregelsporen.

- *De voortgang op de uitwerking van aangenomen moties met betrekking tot SANE.* Bij de eerste behandeling van SANE op 11 juni jl. heeft u een aantal moties aangenomen.¹ Gedeputeerde Staten informeren u graag over de voortgang op de verschillende moties. Waar nodig wordt u om besluitvorming gevraagd.
- *Het participatieplan en de voortgang in het participatieproces.* In de verdere uitwerking van SANE, scherpen we doorlopend het participatieplan aan. Dat gaat niet alleen over de totstandkoming van SANE maar ook over de implementatie. Tegelijkertijd ondernemen we diverse participatieve activiteiten en doorlopend bijeenkomsten met stakeholders voor SANE als geheel. Gedeputeerde Staten informeren u over de uitkomsten van het participatieproces tot nu toe en over het beoogde proces na besluitvorming.
- *De vervolgstappen.* Met de vervolgutwerking van SANE-maatregelen zijn we er nog niet. U wordt op onderdelen gevraagd om richtinggevende besluitvorming, maar eventuele definitieve besluitvorming vindt (deels) op een later moment plaats. Dat geldt bijvoorbeeld voor de elementen² die bij invoering in het omgevingsbeleid moeten landen. Die worden onderdeel van de huidige herziening van het omgevingsbeleid die naar verwachting in juni 2026 definitief wordt vastgesteld. Ook na definitieve besluitvorming moeten bepaalde aspecten verder geconcretiseerd worden, de juiste instrumenten (subsidies, beleid, etc.) ontwikkeld worden, moet er op onderdelen intensievere participatie plaatsvinden én moeten bepaalde onderdelen opgenomen worden in de (huidige of een volgende) herziening van het omgevingsbeleid. Een aantal stappen hiervan vraagt veel tijd en overstijgt mogelijk de huidige collegeperiode. Deze vervolgstappen nemen we ter kennisgeving op in een overkoepelende notitie voor de vervolimplementatie van SANE.

We zijn voornemens de relevante SANE stukken in één pakket met u te delen om het overzicht te bewaren. Het gaat daarbij om bovenstaande drie delen, de relevante onderliggende onderzoeken en het voorstel voor besluitvorming. Alleen waar dat nodig is zullen we hier een uitzondering op maken en u apart informeren.

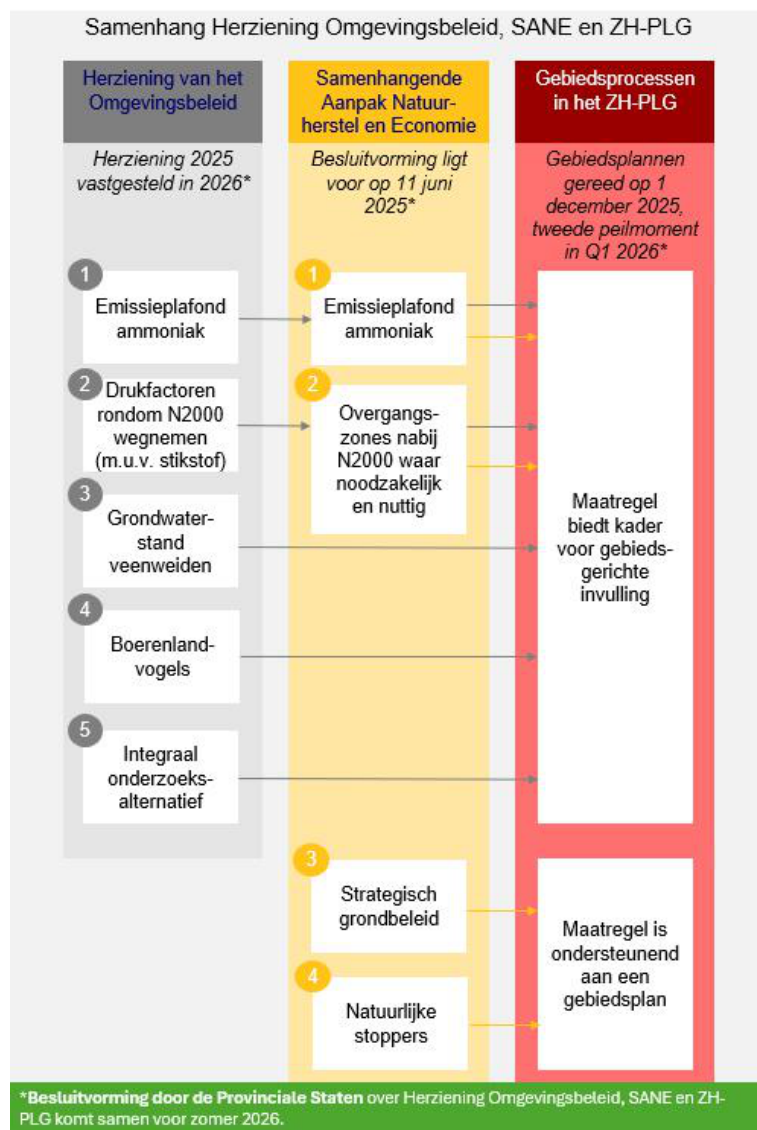
Verbinding SANE, ZH-PLG en (huidige) herziening omgevingsbeleid

SANE is een samenhangend pakket van maatregelen en onderzoeksstromen. De maatregelen die onder SANE verder worden uitgewerkt raken ook aan de gebiedsprocessen van het ZH-PLG en aan de Herziening van het omgevingsbeleid. Een aantal maatregelen moeten worden opgenomen in het omgevingsbeleid en daarmee opgenomen worden in een herzieningsronde. Een aantal maatregelen zijn ondersteunend aan de gebiedsprocessen en kunnen daarin tijdens de implementatie verder vorm krijgen. Onderstaande figuur geeft schematisch de verhouding weer tussen SANE, ZH-PLG en de herziening van het omgevingsbeleid. De gebiedsplannen worden in december opgeleverd en waar mogelijk bestuurlijk verankerd. In het eerste kwartaal van 2026 volgt het tweede peilmoment waarin wij u informeren over de inhoud van deze gebiedsplannen. De besluitvorming over de herziening van

¹ Zie ook Behandelvoorstel moties m.b.t. Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE)
<https://pzh.notubiz.nl/document/15786383/1#search=%22'motie%201642%22>

² Zoals het emissieplafond ammoniak melkveehouderij en de maatregelen voor drukfactoren nabij N2000 met waar nuttig en noodzakelijk overgangszones.

het omgevingsbeleid 2025 staat gepland voor juni 2026. U ontvangt de bijbehorende stukken in het najaar van 2025.

Toekomstige ontwikkelingen en invloed daarop

Het stikstofdossier blijft continu in beweging. Ook in de komende maanden, tot aan de behandeling van de vervolgitwerking van SANE in Provinciale Staten, gaan we dat merken. Het demissionaire kabinet heeft aangegeven dat het met Prinsjesdag een tweede pakket van de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel verwacht, de landelijke ministeriële commissie die over stikstofmaatregelen gaat. De inhoud van dit pakket kan invloed hebben op de uitwerking van SANE.

Daarnaast vinden op 29 oktober 2025 Tweede Kamerverkiezingen plaats. De uitslag en het formatieproces kunnen van invloed zijn op de landelijk ingezette koers en daarmee ook op de SANE-vervolgitwerking en de eventuele implementatie van SANE-maatregelen. Wanneer dit aan de orde is, informeren we u daarover. Waar mogelijk als onderdeel van de SANE-vervolgitwerking, waar nodig in een aparte brief.

Tot slot

Onderstaande tabel geeft inzicht in de onderwerpen die in aanloop naar de tweede SANE-behandeling op de beoogde agenda staan.

Onderwerp	PS-commissie	PS-vergadering
Uitgangspuntendocument vervolgaanpak SANE	8 oktober	-
Uitvoeringsagenda Landbouw	8 oktober	-
Statenvoorstel vervolguitwerking SANE	26 november	29 januari 2026
Tweede peilmoment ZH-PLG gebiedsplannen	Q1 2026	-
Definitieve vaststelling herziening omgevingsbeleid	Mei 2026	Juni 2026

We hopen u hiermee duidelijkheid te kunnen bieden in wat u in de komende maanden kunt verwachten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff